

Δήλωση της Ευρωπαϊκής Διασυνοριακής Συμμαχίας Πολιτών
Οι διασυνοριακές περιφέρειες στην καρδιά της Ευρώπης του αύριο

Οι εσωτερικές παραμεθόριες περιφέρειες της ΕΕ καλύπτουν το 40% της επικράτειας της ΕΕ, αντιπροσωπεύουν το 30% του πληθυσμού της (150 εκατομμύρια άτομα) και δέχονται περίπου 2 εκατομμύρια διασυνοριακούς μετακινούμενους πολίτες. Μετά την υλοποίηση της ενιαίας αγοράς και του χώρου Σένγκεν δημιουργήθηκε πληθώρα νέων ευκαιριών στις παραμεθόριες περιφέρειες, οι οποίες σε πολλές περιπτώσεις έπαψαν να είναι απόκεντρες και μετατράπηκαν σε τόπους ανάπτυξης.

Παρ' όλα αυτά, συνεχίζουν να υπάρχουν πολυάριθμα εμπόδια. Οι πολίτες που ζουν σε παραμεθόριες περιφέρειες εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην καθημερινή τους ζωή, όπως η εύρεση εργασίας, η πρόσβαση στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, η καθημερινή μετακίνηση προς και από την εργασία ή η διευθέτηση διοικητικών προβλημάτων. Ομοίως, οι επιχειρήσεις συναντούν εμπόδια που παρακωλύουν την ανάπτυξή τους και οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές (ΤΠΑ) εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν προκλήσεις για την εμβάθυνση της διασυνοριακής συνεργασίας, όπως όσον αφορά τις διασυνοριακές δημόσιες υπηρεσίες.

Οι προκλήσεις αυτές έγιναν ακόμη εμφανέστερες με την κρίση COVID-19, κατά τη διάρκεια της οποίας τα σύνορα έκλεισαν εν μία νυκτί, μετά από δεκαετίες ελεύθερης κυκλοφορίας, δημιουργώντας τεράστιες δυσκολίες στους πολίτες και τις επιχειρήσεις των παραμεθόριων περιφερειών και προξενώντας εκτεταμένες αρνητικές οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις. Ως εκ τούτου, είναι ζωτικής σημασίας να υπερνικηθούν αυτά τα εμπόδια με στόχο να αξιοποιηθούν οι ευκαιρίες που προσφέρουν τα ανοικτά σύνορα στους πολίτες και τις επιχειρήσεις και να ληφθούν τα αναγκαία μέτρα για την επίτευξη και τη διατήρησή τους ακόμη και σε περίπτωση κρίσης.

Από την άλλη πλευρά, θα πρέπει να επισημανθεί ότι η κρίση εννόησε επίσης ποικίλες μορφές συνεργασίας και έφερε στο φως διασυνοριακές αλληλεξαρτήσεις και επιδείξεις αλληλεγγύης, οι οποίες χρειάζεται τώρα να οργανωθούν και να ενισχυθούν μέσω ευρωπαϊκών και εθνικών δημόσιων πολιτικών, με πλήρη συνεκτίμηση των ιδιαιτεροτήτων των διασυνοριακών περιφερειών.

Ως υπογράφωντες την παρούσα δήλωση:

1. εξαίρουμε τη σημασία της διασυνοριακής συνεργασίας για τη διαδικασία ολοκλήρωσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και —υπό το πρίσμα του ανεπαρκούς επιπέδου χρηματοδότησης που προορίζεται για την ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία κατά την επόμενη δημοσιονομική περίοδο— ζητούμε **οι διασυνοριακές περιφέρειες να τεθούν εκ νέου στον κεντρικό πολιτικό και νομοθετικό προσανατολισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης**·
2. καλούμε την ΕΕ να **προωθήσει την ενεργό συμμετοχή των παραμεθόριων περιφερειών και των διασυνοριακών ομίλων στη Διάσκεψη για το Μέλλον της Ευρώπης**. Οι παραμεθόριες περιφέρειες της Ευρώπης, οι ευρωπαϊκοί όμιλοι εδαφικής συνεργασίας (ΕΟΕΣ) και οι ευρωπεριφέρειες θα διοργανώσουν διασυνοριακές δημόσιες διαβουλεύσεις σχετικά με το μέλλον της Ευρώπης προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι απόψεις των διασυνοριακών πολιτών λαμβάνονται επαρκώς υπόψη και τους ενθαρρύνουμε να συμβάλουν ενεργά στον εκδημοκρατισμό της διασυνοριακής συνεργασίας μέσω της συγκρότησης μόνιμων διασυνοριακών συμβουλίων και διαπεριφερειακών κοινοβουλευτικών συνελεύσεων·

3. τονίζουμε την ανάγκη **να διαθέτουν οι συνοριακές αρχές τις ενδεδειγμένες εξουσίες, ειδικούς πόρους και ταχύρρυθμες διαδικασίες¹**, τόσο για τις ίδιες όσο και για τους διασυνοριακούς ομίλους τους, με στόχο την υπέρβαση των εμποδίων κατά την υλοποίηση των διασυνοριακών έργων τους·
4. καλούμε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή **να ολοκληρώσουν τις διαπραγματεύσεις σχετικά με τον προτεινόμενο κανονισμό για τον ευρωπαϊκό διασυνοριακό μηχανισμό (ΕΔΜ)²** και να εξασφαλίσουν την έγκρισή του. Ζητούμε επίσης την υιοθέτηση παρεμφερούς προσέγγισης για τα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ·
5. καλούμε τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, τις τοπικές, τις περιφερειακές και τις εθνικές αρχές **να άρουν όλα τα νομικά και διοικητικά εμπόδια** στην ελεύθερη κυκλοφορία, στη διασυνοριακή εργασία, στις κοινές διασυνοριακές δημόσιες υπηρεσίες, στη συνεργασία των υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης και των υπηρεσιών υγείας, καθώς και στην παντός είδους συνεργασία προς όφελος των πολιτών που ζουν σε παραμεθόριες περιφέρειες·
6. συνιστούμε, λόγω της απουσίας συντονισμού μεταξύ των κρατών μελών και των περιφερειών με νομοθετικές αρμοδιότητες κατά τη μεταφορά των οδηγιών της ΕΕ στο εθνικό δίκαιο, **να διενεργεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διασυνοριακές εκτιμήσεις εδαφικών επιπτώσεων** με σκοπό την εξέταση όχι μόνο των συνεπειών της νομοθεσίας της ΕΕ στις παραμεθόριες περιφέρειες, αλλά και των επιπτώσεων της απουσίας συντονισμού κατά τη μεταφορά του δικαίου της ΕΕ στις εν λόγω περιφέρειες. Η μεταφορά της νομοθεσίας της ΕΕ στο εθνικό δίκαιο θα πρέπει να συνοδεύεται από υποχρέωση συντονισμού με τα γειτονικά κράτη μέλη προκειμένου να αποτραπεί η δημιουργία νέων εμποδίων·
7. καλούμε τα κράτη μέλη και τις περιφέρειες **να ιδρύσουν διασυνοριακά παρατηρητήρια με στόχο την παρακολούθηση της διασυνοριακής ολοκλήρωσης, τον εντοπισμό και την άρση των συνοριακών εμποδίων** και τη διασφάλιση της συνεργασίας με τα εθνικά και τα περιφερειακά σημεία επαφής για την ανταλλαγή εμπειριών και τη συζήτηση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές, οι πολίτες και οι επιχειρήσεις σε συγκεκριμένα σύνορα·
8. καλούμε την ΕΕ **να θεσπίσει ένα αποτελεσματικό πλαίσιο για τις διασυνοριακές δημόσιες υπηρεσίες προκειμένου να διευκολύνει την αποτελεσματική έμπρακτη παροχή τους**. Το πλαίσιο αυτό θα προσέδιδε σαφή προστιθέμενη αξία στην εδαφική συνοχή της ΕΕ, δεδομένου ότι θα επέτρεπε τόσο στις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές όσο και στα κράτη μέλη να στηρίζουν τους Ευρωπαίους πολίτες που ζουν σε γειτονικά κράτη, εξασφαλίζοντάς τους τις απολύτως αναγκαίες υπηρεσίες οι οποίες ούτε παρέχονται ούτε θα μπορούσαν να παρασχεθούν στα αντίστοιχα κράτη μέλη.
9. καλούμε τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και τα κράτη μέλη **να μεριμνήσουν για την ενεργό συμμετοχή των παραμεθόριων περιφερειών σε όλα τα στάδια εφαρμογής της Ευρωπαϊκής**

---

¹ Όπως ορίζεται στη Συνθήκη του Άαχεν, η οποία υπεγράφη στις 22 Ιανουαρίου 2019 από τη Γερμανία και τη Γαλλία, στο κεφάλαιο που είναι αφιερωμένο στη διασυνοριακή συνεργασία.

² COM(2018)0373.

Πράσινης Συμφωνίας, του ευρωπαϊκού μέσου ανάκαμψης και άλλων παρεμφερών μελλοντικών πολιτικών ευρείας εμβέλειας·

10. καλούμε τα θεσμικά όργανα της ΕΕ να εξασφαλίσουν ένα ελάχιστο επίπεδο διασυνοριακής συνεργασίας σε περίπτωση παγκόσμιων, ευρωπαϊκών ή περιφερειακών κρίσεων, όπως η πανδημία COVID-19. Η σχετική νομοθεσία θα πρέπει επίσης να εγγυάται τη διατήρηση του ανοίγματος των εσωτερικών συνόρων, τη διασφάλιση της παροχής διασυνοριακών δημόσιων υπηρεσιών και την πλήρη λειτουργία της ενιαίας αγοράς και του χώρου Σένγκεν. Σε αυτό το πλαίσιο, συνιστούμε τον καθορισμό εναρμονισμένων ενωσιακών κριτηρίων για τη διαχείριση μελλοντικών πανδημιών και καταστάσεων έκτακτης ανάγκης σε ολόκληρη την επικράτεια της ΕΕ, με στόχο να αποφευχθεί μια κατακερματισμένη προσέγγιση που υποσκάπτει την αποτελεσματική αντιμετώπιση κρίσεων.
